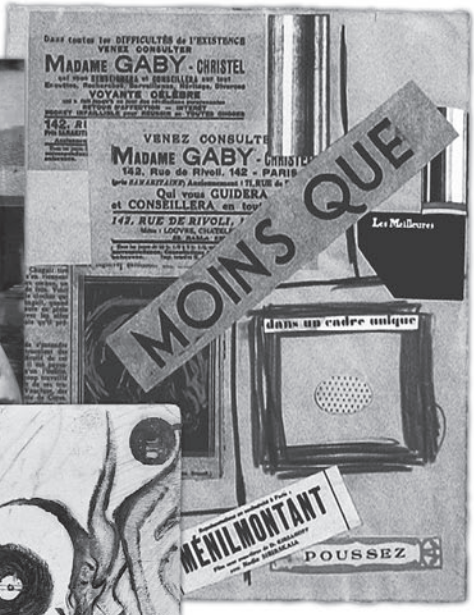
VENEZ CONSULTER
MADAME GABY - CHRISTEL
142, Rue de Rivoli, 142 - PARIS
Qui vous GUIDERA
et CONSEILLERA en tout
MOINS QUE
dans un cadre unique
MENILMONTANT
POUSSEZ

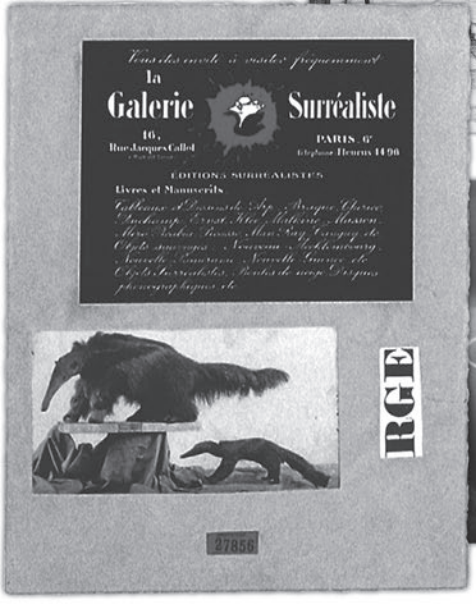
la
Galerie
Surréaliste
16, Rue Jacques Callot
PARIS 6e
EDITIONS SURREALISTES
Livres et Manuscrits
RGE
27856

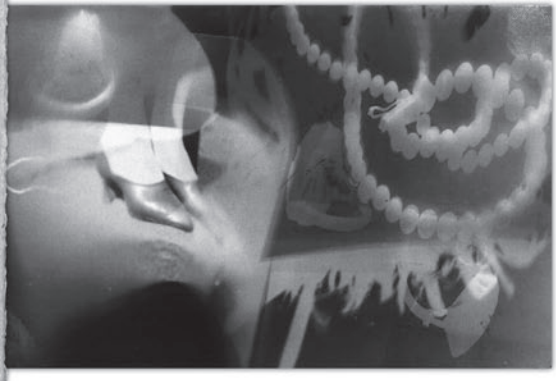

Позиція надреалізму

Увесь світ проти всього світу

Світ безмежної діалектики й динамічної конкретизації проти світу мертвої метафізики та абстрактної й стійкої статичності. Світ звільнення людини та незламності духу проти світу репресії, моральної та іншої кастрації. Світ непереборної безкорисливості проти світу привласнення, комфорту й конформізму, жалюгідного особистого щастя, примітивного егоїзму, всіх компромісів.

Усупереч всьому цей непримиренний конфлікт у плані людини й сьогодні морально окреслює особистості, без залишку й безпощадно. Він – більше ніж факт, він є визначальним фактором.

Цей конфлікт – не якесь абстрактне внутрішнє протиставлення минущої й вічної людини, не дилема чи антиномія в галузі суто теоретичного вирішення, яке вже тим самим було б скороченням та униканням конкретних і злих сутичок, і чиє б рішення залишило все на своєму місці, вимагаючи від людини покори й згоди із так званими вічними рамками його природи. Ми не віримо в апріорне пізнання тих меж, їхнє нічим не виправдане встановлення – лише один зі способів духовної репресії проти тих, хто ще не володіє засобами, які дають їм можливість раз і назавжди спробувати все можливе для людини. Не віримо також у можливість людської покори перед успіхом чи невдачею одного перевороту, у його капітуляцію, до чи після. Ті, хто в це вірять, лише самі себе обманюють на краю цього руйнуючого світу, або насправді стали нечутливими до всієї непримиренності, сліпими до всього песимізму людини, людини, яка хоче за будь-яку ціну

існувати без обмежень, або не існувати взагалі. Ми ні в якому випадку не можемо спростувати *неподільну єдність вічної й минущої людини.*

У цій перспективі проблема *людини* і її життя у суспільстві *для* нас не є антитезою *людини* взагалі й суспільства загалом – ми б не знали, що кажемо, – а антитезою конкретної *людини*, *людини* сьогодення, і певного суспільства, суспільства сьогодення. Ми відкриваємо, таким чином, цю сутичку у конкретному зіткненні, на певних пунктах, і ми не можемо це оминути. Ця проблема має корені у певних реальних подіях, де вона сьогодні найповніше і найрішучіше виявляється, де беззаперечно вирішується і де буде вирішена. Її вирішення неминуче веде до крайнього розчинення, тобто до видозміни самих умов, які її викликали. Якщо нам, між тим, з глибшої перспективи видається, що той конфлікт невичерпаний, то лише через те, що *людина*, той дріб світу, є невимірною і нескорочуваною.

І ми не вважаємо, що цей конфлікт відбувається в одній спеціальній, скажімо, економічній галузі, залишаючи недоторканою і непорочною так звану трансцендентність і суспільну міжпросторовість духу й думки. Ми не віримо ні у нерухомі, ні в ізольовані системи, ні у незалежні дії окремих *людських сил*, хоча вважаємо необхідним методологічний детермінізм окремих її діяльностей, лише він допускає уникнення конфузіональності, адже заміна та перенесення ваги і точки опори були б неморальними й не мали би прощення. Кожної миті, на кожному місці, коли йдеться про справжнє переінакшення і автентичну діяльність *людини*, ми її бачимо ангажованою *цілою*, адже трансформація відношення усього до всього є єдиним моральним критерієм *людського* дійсного закінчення.

Той *моральний* критерій, який ми ставимо на першому місці і який постійно виділятимемо як вирішальний, не залежить від якогось статичного узаконення добра і зла, а обумовлений процесом діалектичного *існування*, переворотним

розвитком людського закінчення. Виходячи із ключових, інстинктивних і в своїй основі нескорочуваних потреб людини, той моральний принцип дає плоди і нездоланно та з наростаючим усвідомленням про цілісність і неподільність комплексної суперечливої дійсності відносить нас до абсолютності однієї граничної, завжди обновлюваної ідеї свободи. Нехай хоча би раз стане зрозуміло, що ми відповідальні лише перед цим революційним *детермінізмом моралі*.

Спільний смисл різних видів, виражень і перспектив нашої діяльності, як і єдність наших окремостей, не слід шукати у якійсь наперед зведеній статичній і теоретичній системі, ні у вихідній, штучній узгодженості, котра все узагальнює і мирить. Той спільний смисл, ту пов'язаність, ту єдність наша діяльність знаходить лише у своєму діалектичному розвитку, який піддає її революційному процесу морального детермінізму. І тому, визначаючи цією декларацією моральну позицію надреалізму, у даний момент і за даних обставин, ми підкреслюємо зовнішню відмінність і внутрішню єдність всіх наших вчинків і маніфестацій, які, взяті окремо і статично, можливо, не завжди видаються повністю послідовними. Надреалізм являє собою одну дієву, активну конфронтацію, одну розсікаючу *координацію* певних переворотних доктрин і методів, і певних окремих заперечень та потреб одного повного й безповоротного вираження. Ця координація – не примирюючий набір характеристик чи пошук одного витоптаного рівняння для кожного і ні для кого, а драматична очна ставка і, у тому *діалектичному проникненню протилежностей*, у тій *відповідальності за всі наслідки*, одне різке, остаточне вичерпування і перегоряння всього, що не підходить для невблаганного механізму конкретного й *універсального існування*.

Ми прикуті до немилосердних важелів того механізму. Можливо, зараз ми, або і всі люди, самі є цими важелями. Захоплені тією смертоносною і неспростовною моральною машиною існування. Її кожної миті все свідомішим динамічним моментом. І до кінця нашого м'яса зобов'язані

безупинно відповідати її загадковим і фатальним потребам. Які не прощають.

І, кинуті у сталеві щелепи діалектики, всі випадкові форми нашого вираження і нашого захоплення на всіх планах, – від неспокійних пульсів обурення аж до проникнення до таємниче сяючої сліпої точки ментальної сітчатки де, зіштовхнуті у позачасовість, врешті-решт будуть стерті, і де вже знищуються всі протиріччя, – лише втілення необхідності тієї відповідності.

Скрегіт зубами, гидливість і довга біла рукавичка. Бридитись, зрікатись, – одне трагічно обмануте людство, загнуздане деградованою і продажною думкою, і ангельським лицемірством формул-катаракт («моє царство не від цього світу», – вже цієї однієї досить, щоб заклеймити підлість тих, які продали дух), волочить карнавальний і похоронний віз, навколо якого скачуть маріонетки в лівреях та інтелектуальні пуделі, під спільну музику, якою хочуть нас заглушити і засмутити, щоб ми не зауважили, що це фальшиво тріумфальна й виряджена процесія насправді лише похорон однієї забальзамованої мертвої доби, крізь льодяну і справжню порожнечу людських життів, – і дивитись у очі здійсненню й існуванню дива. Посилатись на Маркіза де Сада, на Гегеля, на Лотреамона, і не забути про Вапу, Вайферта, Велмара Янковича. Захопитись *логікою* свободи, божевілля, безконечності, а пам'ятати про «палити суворо заборонено», «небезпечно виглядати назовні», «їхати праворуч», «безробітним вхід заборонено». Провокувати скандал, поводитись викличнo, деморалізувати, і вимагати серйозність і сувору чесність кожного слова та кожного вчинку. Налупцювати Р.Драїнца, і не спати всередині сну, бути у дійсності сну. Відкидати всю ту гидотну і художню літературу, і писати вірші. Бути не в змозі звільнитись від єдиного мороку Всезагальної Проблеми, і гумору, того гумору, що викутий на ковадлі песимізму. Жити у неминучому відчаю і терпкій надії на соціальне визначення. У всьому цьому. У всьому цьому і у всьому решта.

Прийшла пора, щоб людина сама собі давала право, а не вимагала його. На шляху конкретизації людини, тієї ідейної інтеграції нашої загальної настирності, нам зрозуміло, що перед всім тим, що заважає на цім шляху, наше обурення лише може набути характеру активної, безперервної, руйнуючої діяльності. Наскільки б ця гранична мета, яка розкривається лише у самому русі до неї і в тім русі оновлюється, наскільки б вона була абсолютною і недосяжною, тим більше наше проникання мусило набувати все яснішого і сильнішого, все точнішого вигляду нападу на все те, чим людину наполегливо відхиляли від її найглибшої, від тієї її небезпечної, *справжньої моральної суті*. І все це зрештою ставить нас перед неминучістю загального перевороту світу, і ми себе зараз відчуваємо запрошеними ним до співпраці. І на тому шляху тоталізації людського закінчення чи його загибелі, ми готові прийняти реальні і єдині вимоги, надиктовані реальними умовами того перевороту, які виключають будь-яку довільність, моральну лабільність і інтелектуальні маніпуляції.

Виходячи із найглибших корінних потреб окремої людини, того дикого і невблаганного дихання людської свободи й інстинкту, того справжнього джерела кожного гніву, ми все ж знаємо, що кожне абстрактне, тобто окремо взяте рішення сьогодні неможливе. Бо ми вважаємо, що істинне обурення ніколи не залишається на рівні тимчасового свого вияву, де неминуче перетворюється на безпечний автоматизм, який ні в кого і ні в що не влучає. Піддаючись властивій для нього діалектиці, воно мусить, *поглиблюючи свою природу,* шукати свої корені, свій реальний і граничний вираз, який є не лише запереченням цілого світу відносин, але й деструкцією умов, які його справді викликають і які не мусять бути завжди видимими за безпосереднього приводу. Те поглиблення підводить його до координування з ширшим, дієвішим запереченням і до приєднання до втілення однієї нічим більше незатримуваної системи зміни самих реальних умов буття в плані матеріальної діалектики. І ми віримо, що «дотепер філософи у різний спосіб тлумачили світ; а зараз треба його змінити.»

Свідомі людського становища у світі, свідомі всіх хитросплетених відносин, народжених з цього, свідомі і тих присуджених детермінантів, які обумовлюють ту свідомість, ми впевнені, що існує лише одна точка зору, крайня і діалектична, і лише одна моральна діяльність, та, яка підлягає детермінізму існування. Ми рішуче налаштовані вичерпати кожне питання до кінця і кожну дію до її крайніх наслідків. Ми знаємо, що обурення є виразом і свідомістю, причиною і наслідком конфлікту, у якому фатально беремо участь, отже ми знаємо, що не маємо вибору, і що нам не було би виправдання, якщо зі всього цього ми не здобудемо всі конкретні й остаточні результати.

В Белграді, 23 грудня 1930.

Александар ВУЧО, Оскар ДАВІЧО, Мілан ДЕДІНАЦ,
Ване ЖИВАДИНОВИЧ-БОР, Ное ЖИВАНОВИЧ,
Джордже ЙОВАНОВИЧ, Джордже КОСТИЧ, Душан МАТИЧ, Коча
ПОПОВИЧ, Петар ПОПОВИЧ, Марко РИСТИЧ

З сербської переклала Марія Василишин